

"מצער שהמדינה לא עושה זאת"

שלמה טאוב, דור שני לניצולי שואה, חדור מטרה • אחרי שהצליח להשיב למשפחתו את הבית שנלקח מהם בתקופת מלחמת העולם השנייה, הוא הקים חברה מיוחדת שתילחם להשבת הנכסים שנגזלו מיהודי אירופה • בזכות פעילותו יובאו לקבורה בישראל עצמותיהם של אב ובנו שנרצחו בשואה ומשפחה אחרת הצליחה למצוא את אוצרותיה שנעלמו • מדובר בשוד הנכסים הגדול בעולם, הוא אומר כשהוא נחוש להמשיך בפרויקט

טאוב. "יש אטימות לנושא"

בית משפחת טאוב בפולין. התחיל את הפרויקט

"השופטים, למשל, רוצים לראות תעודות פטירה של המנוח שהיה בעל הנכס. אני מסביר להם שבאושוויץ או בכל מחנה השמדה אחר, לא היה פרוטוקול ולא הוציאו תעודות פטירה"

כ"ד ושם' מספקים, אבל כאן למעשה נגמר הדיאלוג בינינו, לצערך", אומר טאוב. "למרותי מהניסיון שלי שגופים כאלו לא מוכנים לדבר עם גופים עסקיים. כל הארגונים, ויש הרבה, טרפו בפני את הדלת. רציתי לשתף ולספר, לעבוד יחד, אבל ברגע שזה לא קרה, החלטתי להמשיך הלאה ולבד".

אטימות ביורוקרטית

טאוב מספר כי הוא נאלץ לאכזב, לצערך, לא מעט פונים, לאחר שכבר בבדיקה ראשונית עולה כי מרבית הפונים אינם מצליחים לספק כתובת או תיאור של הנכס. לדבריו, ההליך הראשוני קריטי ומי שלא עובר את השלב הזה, יוותר, ברוב המקרים, ללא סיכוי להיות בעל הנכס בעתיד. כמו כן, בודקת החברה מי הם בעלי הנכס הנוכחיים, מהם למעשה יצטרך כו לתבוע את הנכס. בהרבה מקרים, לדבריו, מדובר בממשל הפולני עצמו שהלאים את הבתים לאחר המלחמה ומשכיר אותם לאזרחים מקומיים בתמורה לדמי שכירות נמוכים עד גיחוך. "הצרה בחוק הפולני היא, ברומה למדי, נותן נוספות באירופה, שמשפחה שפלשה לבית לאחר המלחמה וגרה בו מאז, הופכת בעצם בעליו הרשמיים", הוא מסביר. "כמוכן שיש לנו גם כישלונות, אבל אחוז ההצלחה שלנו כיום עומד על כשליש מהבקשות. בהתחשב בכך שרק בפולין יש נכסים שנגזלו בשווי של 35 מיליארד דולר ובכל אירופה נכסים בשווי של כ-150 מיליארד דולר, מדובר במהלך חשוב".

אתה נתקל באנטישמיות בבתי המשפט בפולין בשאלתה מנסה להשיב בעלות על נכס?

"לא, יש אטימות לנושא, אבל לא אנטישמיות גלויה. מי יודע, אולי האטימות הזו היא תולדה של אנטישמיות, אבל אני לא יכול לומר זאת בפה מלא. השופטים, למשל, רר צים לראות תעודות פטירה של המנוח שהיה בעל הנכס. אני מסביר להם שבאושוויץ או

שר", מספר טאוב. "הוריי תמיד סיפרו שלהם ולסבים והסבתות שלנו, היו נכסים בפולין. אני זוכר את המילים הללו כפס הקול שליווה את הילדות שלי, אבל מעולם לא עלה בדעתי ובדעת מישהו מהמשפחה לנסוע לפולין ולברוק את העניין. באיזשהו שלב החלטתי להתחיל לברוק את הנושא יחד עם אחותי ובשנת 1995 מינינו עורך דין פולני שמצא, שהמשפחה שלי עדיין רשומה כבעלת מספר נכסים בפולין. לאט לאט איתרנו את המסמכים, עשינו צווי ירושה להורים וככה למעשה קיבלנו את הנכסים לבעלותנו".

"ארבע שנים לאחר שיצאנו לדרך, קיבלנו למעשה את הנכסים לידינו. זה היה מרגש. השמועה על ההצלחה שלנו החלה לעבור בין החברים לעבודה והמשפחה ותפסה תאוצה. אנשים התחילו לספר לי סיפורים על נכסים שהם חושבים שהיו שייכים למשפחותיהם בערים שונות בפולין וביקשו ממני לאתר אותם".

בשנת 2002, לאחר שכבר צבר יותר ממאתיים בקשות שונות לחיפוש נכסים, החל לייט טאוב, יחד עם עורך דינו הפולני, להקים את "לגאסי", שהוקמה אמנם כעסק לאחר שנים בהן סייע טאוב למבקשים ללא תמורה כספית, אך עסק שהפך למרכז חייו. "מצד אחד, ברור לי שזו סוג של שליחות והיא גם זו שמררכה אותי לא לוותר על נכסי סיים", הוא אומר. "אני קורא לכל יוצאי פולין לברוק האם יש למשפחה שלהם נכס במזרח אירופה ולהרים את הכפפה, לברוק את זכאותם לנכס. מבחינתי, כיום, אין פה משהו אישי. לכל אחד הרי יש סיפור מרגש בקשר לשואה, אבל הוא לא העיקר, אלא הזכאות שלו על הנכס".

טאוב מספר כי בעבר ניסה לעניין בנושא את הגופים המוכרים העוסקים בתחום הנצחת השואה, כגון מוזיאון "יד ושם", "מרכז הניצור לים", "הארט" וארגונים אחרים, אך לטענתו הם לא נלהבו לשתף פעולה. "אני משתמש הרבה בנתונים שגופים

רוני רובינשטיין

שלמה טאוב, תושב רעננה בן 64, חי למען מטרה עיקרית שהפכה לפי-רויקט חייו - להשיב לניצולי השואה ולירשיהם את הנכסים שנגזלו מהם במהלך שנות מלחמת העולם השנייה, רגע לפני שיהיה מאוחר מדי.

שום דבר במראהו הצנוע לא מרמז שמדובר באדם שכל עיסוקו בסגירת מעגלים אנושיים עבור מאות יהודים בארץ ובעולם, זאת דרך חברת "לגאסי" שבראשה הוא עומד. חברה שהוקמה למען השבת נכסים לבעליהם היהודיים המקוריים, נכסים שנגזלו על ידי השלטון הנאצי כשהערכה היא שבפולין בלבד מדובר על נכסים המהווים כחמישית מנכסי הנדל"ן במדינה, שטרם הושבו לבעליהם.

עד היום כבר הצליחה החברה להשיב כ-150 נכסים למשפחות שהנכסים נגזלו מהם. טאוב אף טיפל בנכסים של משפחות אצולה פולניות שנסו מבתיהן, רגע לפני פרוץ המלחמה, למקומות בטוחים יותר.

"כל מה שצריך בשביל להשיג חזרה את הנכסים, פרט למזל, אלו ארבעה דברים: למצוא את הנכסים, לברוק שורשים משפחתיים, למצוא במסמכי הטאבו המקומיים שאכן בן המשפחה של המחפש היה בעל הנכס ולאחר מכן לתבוע את הנכס עבור היורשים", מסביר טאוב על ההליך, שעל פניו נראה פשוט, אך נמשך לעתים זמן רב.

המסע לפולין

כשטאוב מדבר על החזרת הנכסים, הוא אפוף נחישות שנבלעת בהתנצלויות. דיבורו שקט ורהוט, חשוב לו לדייק ולהרחיב בפרטים, לנתח ולהסביר את הסיבות שמאחורי כל מהלך שהוא עשה עד שהגיע להקמת "לגאסי".

"המסע הזה החל בצורה הכי פרטית שאפי"

נכס שאותר לאחרונה בקרקוב. "נתקלנו באלימות מצד המקומיים"

לתלות דגל ישראל עליו. אני עוצר אותם ומסביר להם שהם לא יכולים להיכנס לבית באופן שרירותי, לפני שהנכס עובר אליהם בצורה חוקית."

מצאת הבנה או הבנת צער מצד המקור מיים לנושא?

"נתקלנו באלימות מצד המקומיים אבל, הפולני הממוצע רוצה לחיות בשלום ובשקט ואם הם יודעים שהם יהיו חשופים לתביעה מתמשכת, שבסופה גם יפסידו, הם מגיעים להסכמה."

תחושת ניצחון

סיפורי גבורה על השבת נכסים ליריהם של בעליהם היהודיים והלא יהודיים לא חסרים לטאוב. לדבריו, ישנם לא מעט שהפכו לסיפורי קאלט בשיחות הסלון בביתו, כאלו שבזכותם פניו כבר מוכרות בכל פולין ומקומיים רבים כבר חוששים כאשר הם רואים אותו.

"היה לנו נכס בקרקוב, שזכינו בו עבור לקוח שלנו", הוא נזכר. "אחד הדיירים פנה אל בעלי הנכס, ביקש ממנו לשפץ עבורו את הדירה ונתקל בסירוב. השבוע נודע לנו מאחד הדיירים האחרים בבניין, שאותו שוכר עזב את הדירה ולא השאיר בה כלום. הוא הוציא את האמבט, את השירותים, את הרלתות, הכול. במקרה אחר, נלחמנו על השבת בית לאחד מלקוחותינו במשך שש שנים. ביום שזכינו, הוא סיפר לי שהוא כלל לא מעוניין בבית אלא בחצר, כי השמועה במשפחה הייתה שסבו שנרצח באשוויץ, קבר בחצר את כל אוצרות המשפחה. למחרת הוא כבר החל לחפור בגינה הענקית של הבית. לאחר חודש וחצי הוא איתר את מרבית האוצרות, למרות שחלקם נשדד במהלך השנים. הסתבר לנו שהסב, בצעד חכם, לא קבר את כל האוצרות יחד, אלא פיזר אותם בגינה על פני שטח אדיר. זו הייתה תחושה של ניצחון. שישים שנה אחרי המלחמה חזרנו

"אחד המקרים שהכי נגעו ללבי, היה קשור לאוסקר שינדלר", הוא אומר. "מול בית החדרושת בו העסיק יהודים, ניצב מחסן שנבנה על שטחים של יהודים. המשטר הפולני הלאים את המחסן ובמשך 12 שנה נלחמנו להשבת הנכס ליורשו והצלחנו להשיג פיצוי בסך של כ-3 מיליון יורו ממשד האוצר הפולני. אני לא מתכוון להפסיק בפעילות שלי. הדבר היחיד שמצער אותי הוא שהמדינה לא עושה את זה. מדובר בשוד הנכסים הגדול בעולם ואף מנהיג ישראלי לא עושה כלום בנידון".

גיע לקבר ישראל", אומר טאוב בהתרגשות. לטאוב ולמשרדי עורכי הדין שלו בפולין היו מספר סיפורי הצלחה בנושאי נכסי אצור לה מובקקים לאורך השנים. דוגמה יפה לכך היא הסיפור על החזרתו של ארמון הבישופ של קרקוב לבעליו. ארמון באזור יוקרתי של ורשה, שהולאם על ידי משרד האוצר הפולני. במשך מספר שנים הצליח משרד עורכי הדין של טאוב למצוא את כל היורשים ולהגיע להסדרי פיצויים בסך של כ-20 מיליון יורו עבור היורשים.

למשפחה את אוצרותיה". סיפור רומה זוכר טאוב לגבי נכס שעם השנים הפך לסופרמרקט גדול בעיר ליואנסק. הנכד איבד את הזכויות על הנכס, אבל, סירב להתפשר בנוגע לשטח שסבב אותו. במשך שנים נלחם הנכד על החצר האחורית של בית סבו ורק לאחר שזכה במשפט, סיפר לטאוב כי אביו סיפר לו כי אחיו וסבו קבורים בגינת הבית וכי הוא רצה להביאם לקבר ישראל. "זה לקח זמן, אבל רק לאחרונה נודע לי שהשרידיים נמצאו ובחודשים הבאים הם צפויים לה-

yeatfke studio

לקראת חנוכה - 8 ימי אור במפות יגר

Design Style and More...

מוצרים נבחרים במבצע הנחות

התקבלות הזמנות למיזוג טיפות עם לערי עובדים, ניתן להשיג את המפות בחנויות המובחרות ברחבי הארץ office@sjaeger.co.il
 רח' הירקון 19 בני ברק, טלפון: 03-5709033 שעות פתיחה: 09:00-17:00, יום ו' 09:00-13:00